

послуги. Саме така спрямованість і є відмінною рисою процесного підходу. На підставі вище викладеного слід визначити ознаки процесного підходу, такими будуть:

- повторюваність операцій і виконання функцій;
- спрямованість на отримання цінного результату для споживача;
- гнучкість і керованість процесами на різних рівнях організаційної структури;
- відносно невелика вартість впровадження.

Таким чином, до основних переваг процесного управління відносять те, що на підставі аналізу ключових показників процесів цей підхід дає змогу отримати ясність у визначенні ситуації в компанії, виявити її слабкі місця і можливості для поліпшення фінансових і виробничих показників.

УДК 343.7

ПРАВОВІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ІМПЕРАТИВИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕКИ ТРАНСПОРТНИХ ВЗАЄМОДІЙ

Євтушенко Н.С., к.т.н., доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», e-mail: natalya0899@ukr.net,

Семенов Є.О., к.т.н., доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», e-mail: yevhenii.semenov@khp.edu.ua

Транспортний процес є складною системою взаємодії різних учасників, серед яких перевізники, регуляторні органи, оператори інфраструктури та користувачі послуг. Для належного функціонування цієї системи необхідна інтеграція правових, економічних та безпекових аспектів, що забезпечує стабільну і ефективну діяльність галузі. Правові аспекти є основою взаємодії між учасниками, визначаючи права, обов'язки та відповідальність кожного з них, а також захищаючи інтереси усіх сторін [1]. Економічна складова пов'язана з ефективністю транспортних процесів і враховує фактори, як-от вартість перевезень, логістичні витрати, а також інвестиції в інфраструктуру та інновації. Не менш важливою є безпека – ключовий аспект, що впливає на надійність транспортної системи та визначає рівень захисту людей і майна під час перевезень.

Транспортний процес потребує інтегрованого підходу, в якому всі три аспекти будуть розглядатися як єдина система. Взаємозв'язок правових, економічних і безпекових компонентів забезпечує злагоджену роботу учасників та зменшує конфлікти між їхніми інтересами. Однак цей підхід має чимало викликів, зокрема через постійні зміни у законодавстві та нові екологічні й технічні вимоги, що ускладнюють роботу учасників. Тому розробка гнучких правових норм є важливою умовою для адаптації галузі до змін.

Значну роль у забезпеченні ефективності транспортного процесу відіграють економічні стимули, що мотивують інвестувати в нові технології та модернізацію інфраструктури. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності і якості послуг. Безпекові стандарти та управління ризиками також є ключовими елементами: чітко розроблені інструкції і стандарти дозволяють знижувати ймовірність виникнення надзвичайних ситуацій [2].

Вагомий внесок у підтримання належної роботи транспортного процесу мають регуляторні органи, які контролюють дотримання норм і забезпечують якість послуг. Інновації, як-от автоматизація та великі дані, стають важливими інструментами підвищення ефективності, адже вони скорочують витрати і підвищують рівень безпеки. Досвід міжнародних країн показує, що інтегрований підхід до правових, економічних та безпекових аспектів є ефективним рішенням для розвитку галузі, тож адаптація кращих світових практик до українських реалій є перспективним кроком для покращення місцевої транспортної системи.

Важливим чинником у цьому процесі є співпраця між різними учасниками – державою, приватними компаніями та міжнародними організаціями, яка сприяє гармонійній взаємодії у рамках єдиних стандартів [3]. Подальший розвиток транспортної системи вимагає збереження балансу між економічними інтересами, правовими нормами та безпековими стандартами, що дозволить забезпечити стабільну і безпечну інфраструктуру.

Отже, інтеграція правових, економічних і безпекових аспектів у транспортному процесі є необхідною умовою його ефективного функціонування. Розробка комплексних стратегій і реформування нормативної бази сприятимуть підвищенню якості послуг і зниженню ризиків у транспортній системі, що позитивно вплине на загальний рівень безпеки та конкурентоспроможності галузі.

З метою досягнення ефективного функціонування транспортного процесу важливо враховувати необхідність оптимізації взаємодії між усіма учасниками. Це передбачає створення механізмів комунікації між приватним сектором і регуляторними органами для оперативного вирішення проблем та забезпечення виконання зобов'язань. Така взаємодія дозволяє підтримувати прозорість у прийнятті рішень та забезпечує своєчасну адаптацію до нових нормативних вимог.

Особливу увагу варто приділити питанням екологічної безпеки, оскільки сучасний транспортний процес має значний вплив на довкілля. Законодавче регулювання повинне охоплювати не лише основні безпекові аспекти, але й вимоги до зменшення викидів та енергоефективності транспорту [4]. Це вимагає впровадження екологічних стандартів, що зобов'язують учасників транспортного процесу використовувати сучасні технології, спрямовані на зниження екологічного навантаження.

Не менш важливим аспектом є цифровізація транспортної інфраструктури, яка сприяє більшій прозорості процесів та покращенню взаємодії учасників [5]. Використання цифрових технологій для моніторингу й управління дозволяє знижувати ризики, пов'язані з людським фактором, та оперативно вирішувати проблеми, що виникають у реальному часі. Цифровізація також полегшує доступ до інформації для всіх учасників процесу, підвищуючи таким чином рівень їхньої обізнаності та координації.

Економічний аспект інтеграції включає не лише витрати на забезпечення безпеки, але й облік потенційних економічних збитків, пов'язаних із недотриманням безпекових стандартів. Відтак, інвестування в інновації та модернізацію інфраструктури стає важливим інструментом для зниження витрат у довгостроковій перспективі, оскільки це дозволяє зменшити ризик аварій і підвищити рівень безпеки.

Таким чином, інтегрований підхід до правових, економічних та безпекових аспектів не лише сприяє стабільній роботі транспортної системи, але й дозволяє забезпечити стійкий розвиток галузі в умовах сучасних викликів. Для цього необхідно продовжувати вдосконалення законодавства, підтримувати співпрацю між різними учасниками процесу та стимулювати інноваційні рішення, що відповідають сучасним вимогам безпеки, економічної ефективності та екологічної стійкості.

Перелік використаної літератури

1. Євтушенко Н. С. Безпека та захист людини у соціотехнічному контексті и / Євтушенко Н. С., Твердохлебова Н. Є. // Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : матеріали 10-ї Всеукр. заочної наук.-практ. конф. Український державний університет імені Михайла Драгоманова – Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2024. – С. 50-51.

2. Семенов Є. О., Твердохлебова Н. Є., Євтушенко Н. С. Застосування новітніх комп'ютерних технологій в охороні праці / Є. О. Семенов, Н. Є. Твердохлебова, Н. С. Євтушенко // Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я = Information technologies: science, engineering, technology, education, health : тези доп. 31-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD–2023, – Харків : НТУ "ХПІ", 2023. – С. 376

3. Євтушенко Н. С. Соціальні впливи та майбутні можливості інтелектуальних робототехнічних систем / Євтушенко Н. С., Кравченко В. І. // Ways of Science Development in Modern Crisis Conditions : proc. of the 5th Intern. Scie. and Practical Intern. Conf., June 13-14, 2024. – Dnipro, Ukraine : FOP Marenichenko V. V., 2024. – С. 70-72.

4. Твердохлебова Н. Є. Регіональні аспекти управління екологічною безпекою в умовах сталого розвитку / Н. Є. Твердохлебова, Н. С. Євтушенко // Сучасні технології у промисловому виробництві : матеріали та програма 9-ї Всеукр. наук.-техн. конф. (м. Суми, 23-26 квітня 2024 р.) / Сумський державний університет, 2024. – С. 176-177.

5. Yevtushenko N. S. Competences in the digital sphere of mechanical engineering specialists / Yevtushenko N. S., Vorobyov M. M. // Інформаційні технології у сучасному світі : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, 22 квітня 2024 р., м. Харків / Державний біотехнологічний ун-т.. – Електрон. текстові дані. – Харків : ДБТУ, 2024. – С. 262-263.

УДК 658.7

РИЗИКИ ВИКОНАННЯ ПЕРЕВІЗНОГО ПРОЦЕСУ ПРИ ДОСТАВЦІ ВАНТАЖІВ У МІЖНАРОДНОМУ СПОЛУЧЕННІ

Косинець Д., ст. гр. ТТМ-21, Луцький національний технічний університет, e-mail: danulo.123456789@gmail.com,

Науковий керівник: **Мурований І.**, к.т.н., доцент, Луцький національний технічний університет

Міжнародні вантажні перевезення – це складний процес доставки товарів через кордони різних країн. Цей вид діяльності має свої особливості та вимагає дотримання численних правил і норм. Головною особливістю міжнародних перевезень регулювання одночасно декількома законодавствами. Це законодавство країн з якої вантаж виїжджає і до якої прибуває, а також країн через які рухається вантаж. Крім того міжнародне транспортування вантажу контролюється міжнародними деклараціями та конвенціями. Як і в будь якому процесі, є велика кількість ризиків і міжнародні перевезення не виняток. Ці ризики можуть виникнути на будь-якому етапі доставки, від підготовки документації до передачі вантажу одержувачу. Розуміння цих ризиків є ключовим для забезпечення безпечної та ефективної доставки вантажів.

Основні групи ризиків пов'язані з вантажем, з документацією, з митним оформленням, ризики із транспортуванням, неплатоспроможність, шахрайство та банкрутство наведені в таблиці 1.

Таблиця 1 – Групи ризиків у міжнародних вантажних перевезеннях

1. Ризики пов'язані з вантажем	з	Пошкодження вантажу, втрата вантажу, погіршення якості вантажу
2. Ризики пов'язані з документацією	з	Неправильне оформлення документів, втрата документів, підроблення документації на вантаж
3. Ризики пов'язані з митним оформленням		Затримка на митниці, митне оформлення, санкції
4. Ризики пов'язані з транспортуванням	з	Аварії, затримки в дорозі, політичні ризики
5. Ризики пов'язані з контрагентами	із	Неплатоспроможність контрагентів, шахрайство, банкрутство